

FRANSAS BOASAS

KAI KURIOS VISUOMENĖS MOKSLŲ METODOLOGIJOS PROBLEMAS *

Aš ketinu kalbėti apie kai kurias visuomenės mokslų metodologijos problemas. Leiskite man apsiriboti tais aspektais, su kuriais susiduriu kaip antropologas.

Kaip teisingai pastebi Zimelis, visuomenės mokslų vystymasis daugiausia priklauso nuo mūsų laikų bendros tendencijos akcentuoti gamtos reiškinių tarpusavio santykius, taip pat nuo socialinių sunkumų, kurie iškilo mūsų civilizacijai. Mes pripažinome, kad individą galima suprasti tik kaip dalį visuomenės, kuriai jis priklauso, ir kad visuomenę galima suprasti tik ją sudarančių individų tarpusavio santykių pagrindu. Ankstesniais laikais eksperimentinė psichologija rėmėsi prielaida, kad individas egzistuoja *in vacuo*, kad psichinė veikla iš esmės remiasi organiškai determinuotos individo struktūros funkcionavimu. Ši pažiūra yra labiausiai stebinantis kontrastas šiuolaikinei nuomonei, reikalaujančiai suprasti individą, net jauniausią, kaip reaguojantį į savo bendrą, ypač į socialinę, aplinką. Todėl visuomenės mokslų problemos yra lengvai nustatomos. Jos susijusios su pavienių individų ir jų grupių reakcijų į išorinius stimulus formomis, su jų tarpusavio sąveikomis ir su šių procesų sukurtomis socialinėmis formomis.

Neįmanoma izoliuoti daugelio šiaip aiškiai svarbių socialinių tendencijų ir, be to, tyrinėti jų psichologinio pasireiškimo formų. Todėl gali būti tiriama žmonių koordinacija ir subordinacija, socialinių grupių solidarumas ir antagonizmas pašaliečiui, svetimų formų imitacija ir priešinimasis išoriniams poveikiams. Rezultatai duoda vaizdą, kuris gali įgyti formų sistemos pavidalą, atsiradusį dėl tų sąveikų, arba pavidalą socialinės psichologijos, kurioje formos analizuojamos jų psichologinio motyvavimo pagrindu.

Šios pastangos buvo grindžiamos visuotinai svarbių socialinių tendencijų prielaida. Tačiau, kol ši sintezė nepasiekta, negalime atsakyti į klausimą: kurios socialinės tendencijos yra bendros žmonių charakteristikos. Šiuo atžvilgiu lengva suklysti. Didelė mūsų socialinio elgesio

* Straipsnis išverstas iš kn. *Boas F. Race, Language and Culture*. New York, 1966. Vertė E. Gendrolis.

dalį yra automatiška. Kai kas gali būti instinktyvu, t. y. organiškai determinuota. Daug daugiau yra grindžiama sąlygotomis reakcijomis, t. y. determinuota situacijų, taip nuolat ir nuo seno veikiančių mus, kad mes nebeįsivaizduojame elgesio pobūdžio, taip pat paprastai neįsivaizduojame, jog galime kitaip elgtis. Todėl kritiškas ištyrimas to, kas reikšminga visai žmonijai ir kas išimtinai svarbu skirtingiems kultūros tipams, darosi labai svarbus dalykas visuomenės tyrinėtojams. Tai viena problemų, skatinanti mus teikti ypatingą reikšmę labai mažai istoriškai su mūsų susijusioms kultūroms tirti. Jų tyrimas teikia galimybę nustatyti visai žmonijai bendras tendencijas ir tas, kurios priklauso atskiroms žmonių visuomenėms.

Atsiranda kita perspektyva, kai klausiamo savęs, ar žmonių visuomenės charakteristikos nėra net daug plačiau paplitusios ir aptinkamos taip pat gyvulių pasaulyje. Į individų ir individų grupių santykius gali būti žiūrima trimis požiūriais: santykių su organiniu ir neorganiniu išoriniu pasauliu; santykių tarp tos pačios grupės narių ir tuo, kas, kai nėra geresnio termino, gali būti pavadinta subjektyviai sąlygotų santykių požiūriu. Šiuo terminu, mano manymu, galima pavadinti tuos nusistatymus (attitudes), kurie laipsniškai randasi, suteikiant vertybes ir prasmes veiksmams, kaip geriems ar blogiems, teisingiems ar neteisingiems, gražiems ar bauriems, sąmoningiems ar priežastingai determinuotiems. Santykiai su organiniu ir neorganiniu išoriniu pasauliu pirmiausia išigali, išigyjant pragyvenimo priemones, apsisaugant nuo nepalankaus klimato ir dėl įvairaus pobūdžio geografinių apribojimų. Tos pačios socialinės grupės narių santykiai apima lyčių santykius, socialinių grupių kūrimosi papročius ir jų formas. Jų maisto poreikiai yra biologiškai determinuoti ir priderinti prie jų gyvenamos geografinės aplinkos. Gyvuliams taip pat yra būdinga išgyti ir laikyti maistą, kaip ir žmonėms. Gyvulių visuomenei taip pat reikia apsiginti nuo klimato ir priešų, dėl to jie suka lizdus ir kasa urvus, ir kt. Ne kitokie gyvulių gyvenime santykiai tarp socialinių grupių narių, kadangi gyvulių visuomenės pasitaiko įvairių struktūrų. Taigi atrodo, kad žymi socialinių reiškinių sritis jokia būdu nepriklauso vien žmogui, bet kartu ir gyvulių pasauliui. Reikia išsiaiškinti, kokie bruožai bendri žmonių ir gyvulių visuomenėms.

Plati praraja tarp gyvulio ir žmogaus socialinio elgesio atsiveria vien ten, ką mes vadiname subjektyviai sąlygotais santykiais. Tačiau ši praraja nėra absoliuti. Tėviška meilė, individo subordinacija socialiniams poreikiams, individualios ir visuomeninės nuosavybės gynimas gali būti pastebimas gyvulių elgesyje, ir, atrodo, negalima aiškiai atskirti psichologinio gyvulių ir žmonių visuomenės išradimų pagrindo; gyvuliams negali būti visai svetimas gėrėjimasis grožiu.

Sakydami, kad gyvulio elgesys daugiausia instinktyvus, suprantame, jog daugiausia jis yra organiškai determinuotas, o ne išmoktas. Vis dėl-

to žinome, kad gyvuliai mokosi, ir tam tikri jų elgesio pavyzdžiai yra įgytų prisitaikymų apraiškos.

Skirtumas tarp žmogaus kultūros ir gyvulio elgesio daug priklauso nuo nepaprastai padaugėjusio išmuktų prisitaikymų skaičiaus, o šie priklauso nuo to, ką pavadiname subjektyviai sąlygotais santykiais. Reikia patiems išsiaiškinti, kad objektyvios paleolito laikotarpio žmogaus veiklos apraiškos per kartų kartas daro stabilumo išpūdį. Iš to galime daryti išvadą, kad subjektyviai determinuoti nusistatymai buvo silpni, kad santykių su išoriniu pasauliu ir socialinio bendravimo formos buvo įtvirtintos ir beveik visiškai valdė gyvenimą. Nuolat didėjanti kitimo sparta, kurią liudija priešistorijos tyrinėjimas ir žinios apie žmogaus istoriją, yra subjektyviai sąlygotų reakcijų didėjančios svarbos išraiška. Atsižvelgiant į formos įvairovę, išsivysčiusią, laikui bėgant, dėl šių poveikių, iškyla viena svarbiausių ir atidaus tyrinėjimo reikalaujančių problemų: kas yra bendra visoms ir kas būdinga atskiroms visuomenėms.

Galime pastebėti, kad tam tikros nuostatos (attitudes) yra visuotinai žmogiškos, bet kiekvienoje visuomenėje jos įgyja ypatingas formas arba kad net kai kuriose visuomenėse socialinis spaudimas gali būti toks stiprus, jog bendroji nuostata gali pasirodyti nuslopinta. Rimtas pavojus slypi metodologinėje klaidoje, kai forma suprantama neatšiejama nuo nuostatos. Kaip pavyzdys gali būti kuklumas. Tam tikrų kuklumo formų pasitaiko visur, bet jos nepaprastai skiriasi savo pobūdžiu. Dažniausias jos kuklumo formos susijusios su elgesiu, liečiančiu kūno funkcijas — valgymą, tuštinimąsi ir lytinius aktus. Šiuo metu sunku nustatyti, koks yra apskritai žmogiškas kuklumo pagrindas ir kiek jis yra išmokta savybė. Neabejotina, kad specifinės formos yra įgytos kultūros dėka, bet lieka dar tiksliai neapibrėžta, kas bendra visiems žmonėms. Nors šioje srityje buvo siekiama atskirti specifinius kultūros reiškinius nuo bendražmogiškų, tačiau yra daug kitų sričių, kuriose išskirtinis kultūrinis reiškinio pobūdis nėra pakankamai apibrėžtas. Tyrinėjimo metodas turi būti grindžiamas atskirose kultūrose pasireiškiančių tiriamųjų fenomenų palyginimais ir analogijomis.

Šiuose tyrinėjimuose turime vengti ypatingo pavojaus. Galime atrasti objektyvių panašumų, kurie sukelia klaidinančią tapatumo išpūdį, nors iš tikrųjų gali būti visai skirtingi reiškiniai. Šios rūšies pavyzdį teikia plačiai paplitusios jaunuolių, ypač berniukų, ceremonijos, kurias linkstama asocijuoti su pažeista psichine būseną, kiek žinome, lydinčia artėjančią subrendimą. Aš beveik neabejoju, kad ritualai neturi nieko bendra su tomis psichinėmis nuotaikomis, kurios žinomos mūsų civilizacijai. Juos greičiau lemia tai, kad bręstantis individas vis daugiau ir įvairiau dalyvauja, tvarkant genties reikalus. Atrodo visiškai tikėtina, kad ritualų kilmė turi būti aiškinama didele socialinių sąlygų įvairove.

Dažnai buvo skiriamas dėmesys pavojui, kylančiam dėl to, kad socialiniai reiškiniai sutapatinami, vadovaujantis vienu klasifikacijos terminu. Tinkamas pavyzdys yra Goldenveizerio atliktas totemizmo tyrimas. Kilmės iš motinos pusės formų įvairovė taip pat rodo, kad analogiški papročiai gali kilti iš skirtingų šaltinių.

Todėl bendriausios elgesio formos svarbiausių psichologinių priežasčių išaiškinimo problema dažnai pakeičiama kita, kaip tik siekiama suprasti, kodėl skirtingi psichologiniai stimulai daugiau plėtoja objektyviai panašias formas, arba kodėl panašias formas galima paaiškinti psichinių motyvų įvairove.

Čia mano aptartos problemos gali pasirodyti labiau priklausančios socialinei psichologijai ir sociologijai, tačiau jos gali būti išspręstos tik remiantis antropologine medžiaga.

Panagrinėsiu kitą klausimą, kuris ypač rūpi antropologijai, nors ir nėra svetimas kitiems visuomenės mokslams. Jei aš teisingai suprantu sociologiją, ji vystėsi didėjančio kultūros integracijos pripažinimo linkme. Turėjome ekonomiką, politiką, pedagogiką ir lingvistiką kaip atskiras žinių sritis, bet neturėjome mokslinio požiūrio, kad galėtume aptarti, kas joms visoms bendra, jokio metodo, leidžiančio nustatyti tų įvairių kultūros pusių sąveiką. Antropologija iki šiol turi tokių sunkumų. Didžiausia antropologinės literatūros dalis teikia informaciją apie tam tikrų gentinių grupių ekonominį gyvenimą, išradimus, socialinę struktūrą, religinius tikėjimus ir meną tarytum šie būtų taip labai nepriklausomi vienetai, kad neveiktų vienas kito. Kur gaunama pilnesnė informacija, galime sužinoti visų tų socialinio gyvenimo sričių istorinį vystymąsi, jų vidinę raidą ir išorinius poveikius, sąlygojusius jų augimą atskiroje kultūroje.

Tik analizė gali padėti suprasti svetimą kultūrą, ir esame priversti domėtis įvairiais jos aspektais vienu po kito. Be to, kiekvienas elementas turi aiškius kitimų, kuriuos patyrė, laikui bėgant, pėdsakus. Šie gali būti priklausomi nuo vidinių jėgų ar nuo svetimų kultūrų poveikio. Analizė būtinai turi apimti pakopas, kurias perėjęs kultūros reiškinys įgijo šiuolaikinę formą. Aš neketinu čia diskutuoti apie metodus, kuriais galima iš dalies rekonstruoti primityvių kultūrų istoriją, priklausančią rašytinių paminklų ir patikimos pasakojimų tradicijos neturinčioms tautoms. Tiktai paminėsiu, kad svarbiausias mūsų požiūris grindžiamas priešistorine archeologija, geografinio paplitimo tyrinėjimu ir metodais, analogiškais tiems, kurie taip sėkmingai taikomi Europos kalbų priešistorijos ir istorijos laikams tyrinėti. Kaip rodo paskutinis pavyzdys, analitinis istorinių kultūros pasekmių tyrinėjimas mums pirmiausia teikia kiekvieno aspekto — kalbos, išradimų, ekonominio gyvenimo, socialinės sistemos ir religijos — istoriją atskirai.

Tai mažai tepaaiškina visų tų primityvios kultūros sričių sąveiką, nors ir aišku, kad santykiai tarp jų turi egzistuoti. Nuolatiniai poreikiai, veikia eskimą medžiotoją, taip visiškai užima jo laiką, kad nėra jokios

galimybės ilgesnį laiką skirti šventėms: būtinumas kraustytis, be kitų, išskyrus savo sukurtas, transporto priemonių, riboja bušmeno ir austra-
lo namų ūkio turto kiekį ir apimtį. Turi būti imtasi kultūros
elementų sintezės, kuri leis giliau suprasti pirmykščio žmogaus
kultūrą.

Buvo nustatytos tam tikros tyrinėjimo kryptys, kuriomis ketinta pa-
aiškinti kultūrinio gyvenimo vingrybes, kaip priklausančias nuo vie-
nintelės sąlygų konfigūracijos. Kaip tik dabar didelė reikšmė yra ski-
riama rasei, kaip kultūros determinantui. Nuo ambicingo Gobino ban-
dymo paaiškinti nacionalines ypatybes kaip priklausančias nuo rasinio
paveldėjimo ir nuo pripažinimo, kad paveldėjimas lemia kiekvieno in-
divido savybes, tikėjimas paveldimumu, rasinėmis ypatybėmis įgijo
daug šalininkų. Aš netikiu, kad kada nors yra pateiktas koks nors įti-
kinantis įrodymas apie tiesioginį rasės ir kultūros ryšį. Pakankamai tei-
singa, kad žmonių kultūros ir rasių tipai yra taip pasiskirstę, jog kiek-
viena sritis turi savo tipą ir savo kultūrą, tačiau tai neįrodo, kad viena
sąlygoja kitos formą. Lygiai teisinga, kad kiekviena geografinė sritis
turi savo geologinę formaciją ir savo florą bei fauną, bet geologinis
sluoksnius tiesiogiai nelemia ten gyvenančių augalų ir gyvūnų rūšių.
Šiuolaikinių teorijų klaida daugiausia priklauso nuo to, kad individo
paveldimumo sąvokai neteisingai priskiriamas rasinis paveldimumas.
Paveldimumas veikia vien tiesioginės kilmės linijomis. Jokia egzistuo-
janti rasė neturi bendros kilmės, ir mes neturime teisės manyti, kad
nedaugelio parinktų šeimų atšakų protinės ypatybės yra būdingos vi-
siems rasės nariams. Priešingai, visos didelės rasės yra tokios nepasto-
vios, ir funkcinės sudėtinių paveldimumų linijų ypatybės yra tokios
įvairios, kad panašios šeimų giminystės gali būti visose rasėse, ypač
visuose glaudžiai susijusiuose lokaliniuose tipuose, tos pačios rasės pa-
daliniuose. Kai paveldėjimo ypatybės yra *visuomeniškai* reikšmingos,
jos *turi* kultūrinę vertę visais rasinio diskriminavimo atvejais arba
tomis kultūrinėmis sąlygomis, kuriomis ypatingai gambiai linijai sudaro-
mos palankios sąlygos paveikti bendrąją kultūrą. Bet kokios pastangos
paaiškinti kultūros formas tikrai biologiniu pagrindu yra bergždzios.

Kita tyrinėjimo kryptis, kuria buvo siekiama paaiškinti kultūros
formas, yra jos santykio su geografinėmis sąlygomis tyrinėjimas. Kar-
las Riteris (Karl Ritter), Gijo (Guyot), Delablašas (De la Blache), Žanas
Briunas (Jean Brunet) pasišventė šiai problemai. Tos pastangos negali
įtikinti antropologo. Nėra abejonės, kad kultūrinį žmogaus gyvenimą
daugelyje svarbių sričių riboja geografinės sąlygos. Augalinių produk-
tų trūkumas Afrikoje, akmenų nebuvimas plačiose Pietų Amerikos sri-
tyse, vandens trūkumas dykumoje,— pakanka paminėti tik keletą iš-
skirtinių faktų,— riboja žmogaus veiklą tam tikrais atžvilgiais. Antra
vertus, galima taip pat parodyti, jog kai kokioje nors kultūroje yra
palankios geografinės sąlygos, tai gali būti naudinga esamiems kultū-

ros bruožams vystytis. Tai akivaizdžiausiai matyti šiuolaikinėje civilizacijoje, kurioje gamtiniai išteklių panaudojami nepalyginti tobuliau, negu primityviame gyvenime; bet netgi mūsų civilizacijoje galime pastebėti, kad geografinės sąlygos tampa veiksmingos tik tada, kai kultūrinės sąlygos paverčia jų panaudojimą svarbiu. Akmenis anglies panaudojimas, galimybė sumažinti menkos kokybės rūdą, retųjų metalų pritaikymas, popieriaus gamyba iš medienos masės,—visi šie dalykai pakeitė mūsų santykius su aplinka. Nenuostabu, kad, kai labiau riboti pritaikomi gamtos išteklių ir kai įvairesni pirmųkščio žmogaus riboti išradimai, lemiantis aplinkos poveikis kultūrai yra mažesnis, negu dabartiniam gyvenimui. Aplinkos sąlygos gali stimuliuoti esamą kultūrinę veiklą, bet jos neturi kūrybinės galios. Derlingiausia žemė nesukurs žemdirbystės; tinkamas laivybai vanduo nesukurs laivinkystės; gausios miško atsargos nesukurs medinių pastatų. Bet ten, kur egzistuoja žemės ūkis, navigacijos menas ir architektūra, juos stimuliuos ir iš dalies formuos geografinės sąlygos. Dėl žmonių kultūrinių laimėjimų ta pati aplinka veiks kultūrą skirtingomis kryptimis. Mūsų šalies Vakarų lygumos veikė indėnų vienaip, kitaip jos veikia šių laikų žemdirbio piemens ar pramonės naujakurio gyvenimą.

Todėl nereikia stengtis aiškinti kultūrą geografiniu požiūriu, nes nežinome jokios kultūros, kuri būtų atsiradusi iš tiesioginės reakcijos į geografines sąlygas; žinome tik kultūrą, kurias paveikė geografinės sąlygos. Nėra abejonės, kad žmonių gyvenamoji vieta, kiek ji susijusi su skirtingos kultūros kaimynais ar yra neprieinamose srityse, turi svarbią reikšmę jų kultūrai vystytis, nes žmonių reagavimas į svetimą įtaką, žinios apie naujus veiklos ir mąstymo būdus yra svarbūs elementai, sukelią kultūros kitimą. Tačiau erdvės santykiai tik sudaro sąlygas, kad šie procesai būtų susiję, bet jie yra kultūriniai ir negali būti traktuojami kaip geografiniai santykiai.

Nelabai skiriasi pastangos interpretuoti žmonių kultūros vystymąsi ekonomikos terminais. Ankstyvieji Morgano bandymai susieti socialinę organizaciją ir ekonomines sąlygas pasirodė esą klaidingi, lygiai taip pat nesėkmingos buvo ir vėlesnės pastangos aiškinti, jog, esą, kultūros formos priklausančios vien nuo ekonominių sąlygų. Be abejonės, ekonominės sąlygos ir kultūra yra tarpusavy glaudžiau susijusios, negu geografinės sąlygos ir kultūra. Viena priežastis ta, kad ekonominės sąlygos yra kultūrinio gyvenimo dalis. Tačiau jos nėra vieninteliai svarbiausi veiksniai, jos labiau yra ir determinuotos, ir determinantai. Niekas ekonominiame gyvenime nepadarys žmogaus žemdirbiu ar piemeniu. Šie sugebėjimai atsiranda iš patyrimo, įgyto žmogaus santykiuose su augalais ir gyvuliais, kurie patys yra tik netiesiogiai susiję su ekonominėmis sąlygomis. Dar mažiau galima paaiškinti subtilias socialines formas, religines idėjas ar meno stilius, kaip atsiradusius dėl ekonominių poreikių. Šiuose socialinio gyvenimo aspektuose svarbiausi veiksniai yra įvairaus pobūdžio proto nusistatymai. Tiesa, ekonominės są-

lygos lemia aplinkybes, kuriomis šie nusistatymai pradeda reikštis, jų reiškimąsi gali remti ar trukdyti palankios ar nepalankios ekonominės sąlygos, bet jų formos nebus taip determinuotos. Kai dėl ekonominių sąlygų maža būna laisvalaikio gamybiniamis ieškojimams, meninė kūryba negali klestėti; klajokliškas gyvenimas, primestas ekonominių poreikių, ir transporto priemonių neturėjimas neleidžia sukaupti didelio turto. Priešingai, laisvalaikis ir nuolatinė gyvenamoji vieta padeda didinti gamybos produktyvumą ir plėtoti meninę kūrybą, bet tai nesukuria nei ypatingos gamybos rūšies, nei meninio stiliaus.

Bendras mūsų patyrimas rodo, kad mėginimai suformuluoti bendruosius kultūros integracijos dėsnius neduoda reikšmingų rezultatų. Galėtume manyti, kad religija ir menas yra glaudžiai susiję, bet lyginamasis tyrinėjimas vien tik parodo, kad meno formos gali būti panaudojamos religinėms idėjoms reikšti,—neturįs ypatingos reikšmės rezultatas. Kai kuriais atvejais meno kūrinio religinė prasmė bus kaip stimulatorius tobulesniam stiliui plėtoti; kitais atvejais ji skatins nerūpestingai kurti, gal būt, dėl trumpalaikio daikto naudingumo. Dar kitais atvejais meniškai vaizduoti religines idėjas gali būti draudžiama. Nepaisant to, kiekvienu atveju kaip svarbus socialinis bruožas gali būti nustatyta savotiška meno ir religijos integracijos rūšis. Panašių pastabų galima padaryti apie socialinę organizaciją ir gamybinę veiklą. Nėra reikšmingo dėsnio, kuris galėtų apimti visus jų santykių aspektus. Būna paprasta gamyba ir sudėtinga organizacija arba įvairi gamyba ir paprasta organizacija; būna profesinis darbo pasidalijimas gentyse su įvairia gamyba. Taigi dėl tam tikro įvairumų masto ir dėl to, kad reikia gaminti didelius kiekius, darbo pasidalijimas tampa neišvengiamas. Trumpai tariant, visada yra pavojus, kad plačiausi apibendrinimai, kuriuos galima pasiekti kultūros integracijos tyrinėjimuose, yra banalybės.

Tai priklauso nuo visuomenės mokslų, ypač nuo antropologijos, kaip istorinių mokslų, savybių. Dažnai tvirtinama (kaip būdingas *Geisteswissenschaften* * bruožas), kad tyrinėjimo centras turi būti atskiras atvejis ir kad daugelio gijų, kaip atskiro atvejo dalių, analizė yra pirmaeilis tyrinėjimo tikslas. Apskritai reikšmingų dėsnių buvimas gali būti nustatytas tik tada, kai visa aibė nepriklausomų įvykių rodo bendras savybes, o dėsnio reikšmingumas visada yra apribotas tas bendras savybes įrodančia grupe. Iš esmės tai teisinga ne tik *Geisteswissenschaften*, bet, kalbant apie kiekvieną mokslą, kuris susiduria su specifinėmis formomis. Astronomas domisi žvaigždžių pasiskirstymu, judėjimais ir struktūra, bet ne bendrais fizikos ir chemijos dėsniais. Geologas tyrinėja žemės plutos klodus ir judėjimus ir gali pripažinti kai kuriuos dėsnius, susijusius su panašių formų pasikartojimu. Nesvarbu, kiek jis gali apibendrinti, jo apibendrinimai bus susiję su tam tikromis

* Humanitariniai mokslai.

specifinėmis formomis. Tas pats ir visuomenės moksluose. Reiškinių tyrinėjimas yra pagrindinis mūsų dalykas. Apibendrinimai bus tuo reikšmingesni, kuo labiau laikysimės apibrėžtų formų. Pastangos paversti visus socialinius reiškinius uždara dėsnų sistema, pritaikoma kiekvienai visuomenei ir paaikškinančia jos struktūrą ir istoriją, neatrodo teikiąs vilčių įsipareigojimas.

Šie samprotavimai priartina mus prie kitos metodologinės problemos. Bandymai nustatyti įvairių kultūros pusių santykius reiškia, jog būtinai reikia tirti jų ryšių dinamiką. Mūsų žinioje yra analitinio kultūros formų aprašymo medžiaga. Šis ir praktinio etnografinio tyrinėjimo sunkumai sukelia tai, kad didžioji dalis turimos medžiagos yra per daug standartizuota. Ji pateikiama kaip išradimų, institutų ir idėjų sąrašas, bet mes beveik nieko nesužinome, kaip tuose institutuose su tais išradimais ir idėjomis gyvena individas, taip pat nežinome, kaip jo veikia kultūrinės grupės, kurių narys jis yra. Labai reikia informacijos apie šiuos dalykus, nes socialinio gyvenimo dinamika gali būti suprasta tik individo reakcijos į kultūrą, kurioje jis gyvena, ir jo įtakos visuomenei pagrindu. Dauguma kultūros kitimo problemos aspektų gali būti paaikškinti tik šiuo pagrindu.

Turėtų būti aišku, kad istorinė analizė nepadeda mums išspręsti šių klausimų. Galime būti gerai išstudijavę kalbos istoriją — tas žinojimas nepaaikškina, kaip kalbėtojas, vartojantis kalbą dabartine, vienintele jam žinoma jos forma, reaguos į jos vartojimą. Islamo istorijos Afrikoje ir jo įtakos Sudanui žinojimas nė trupučio nepadeda giliau suprasti elgesį negro, gyvenančio šiuolaikinėje kultūroje. Gali būti objektyviai žinomos esamos sąlygos su visa jų istorine aplinka. Jos veikia jose gyvenantį individą, ir jis veikia jas tik kaip šiandien egzistuojančias. Galime objektyviai viską geriau perprasti, žinodami jų istoriją, bet tai nesusiję su individu, kuris yra perėmęs visus savo kultūros elementus. Jei žinotume visas biologines, geografines ir kultūrinės visuomenės aplinkybes ir jei tiksliai suprastume visuomenės narių ir visos visuomenės reagavimo į šias sąlygas būdus, mums nereikėtų istorinių žinių apie visuomenės kilmę, kad suprastume jos elgesį. Ankstesnės antropologijos klaida ir buvo ta, kad ji naudojo istorinėms rekonstrukcijoms sukauptą šios rūšies medžiagą, kritiškai jos neištyrusi. Joms ji nevertinga. Šių laikų antropologijos klaida, mano nuomone, yra ta, kad ypatingai pabrėžiama istorinė rekonstrukcija, nors jos reikšmė, lyginant su įžvalgiu kultūros veikiamo individo tyrinėjimu, negali būti sumenkinta.